

2009. szeptember 17., csütörtök

SWIFT

P7_TA(2009)0016

Az Európai Parlament 2009. szeptember 17-i állásfoglalása a terrorizmus és a terrorizmus finanszírozásának megelőzése és az ezek elleni küzdelem céljából a fizetési üzenetekben szereplő adatoknak az Egyesült Államok Pénzügyminisztériuma rendelkezésére bocsátásáról szóló tervezett nemzetközi megállapodásról

(2010/C 224 E/02)

Az Európai Parlament,

- tekintettel az Európai Unióról szóló szerződés 6. cikke (2) bekezdésére és az EK-Szerződés 286. cikkére,
- tekintettel az EK-Szerződés 95. és 300. cikkére,
- tekintettel az emberi jogok és alapvető szabadságok védelméről szóló európai egyezményre, és különösen annak 5., 6., 7. és 8. cikkére,
- tekintettel az Európai Unió Alapjogi Chartájára, és különösen annak 7., 8., 47., 48. és 49. cikkére,
- tekintettel az Európa Tanácsnak az egyének személyes adatainak gépi feldolgozása során való védelméről szóló 108. egyezményére,
- tekintettel a személyes adatok feldolgozása vonatkozásában az egyének védelméről és az ilyen adatok szabad áramlásáról szóló, 1995. október 24-i 95/46/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvre ⁽¹⁾,
- tekintettel a személyes adatok közösségi intézmények és szervek által történő feldolgozása tekintetében az egyének védelméről, valamint az ilyen adatok szabad áramlásáról szóló, 2000. december 18-i 45/2001/EK európai parlamenti és tanácsi rendeletre ⁽²⁾,
- tekintettel a pénzügyi rendszereknek a pénzmosás, valamint terrorizmus finanszírozása céljára való felhasználásának megelőzéséről szóló, 2005. október 26-i 2005/60/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvre ⁽³⁾, valamint a pénzáttalásokat kísérő megbízási adatokról szóló, 2006. november 15-i 1781/2006/EK európai parlamenti és tanácsi rendeletre ⁽⁴⁾,
- tekintettel az Európai Unió és az Amerikai Egyesült Államok közötti, a kölcsönös jogi segítségnyújtásról szóló 2003. június 25-i egyezményre, és különösen annak 4. cikkére (banki információk azonosítása) ⁽⁵⁾,
- tekintettel az Egyesült Államoknak a 13224. számú elnöki rendeleten ⁽⁶⁾ alapuló, a terrorizmus finanszírozásának felderítésére irányuló programjára (TFTP), amely nemzeti vészhelyzet esetén felhatalmazza az Egyesült Államok Pénzügyminisztériumát, hogy az „adminisztratív adatbekérés” eszközével szert tegyen pénzügyi üzenetek olyan pénzügyi üzenetközvetítő hálózatokon közvetített adatcsomagjaira, mint amilyeneket a Nemzetközi Bankközi Pénzügyi Telekommunikációs Társaság (SWIFT) működtet,

⁽¹⁾ HL L 281., 1995.11.23., 31. o.

⁽²⁾ HL L 8., 2001.1.12., 1. o.

⁽³⁾ HL L 309., 2005.11.25., 15. o.

⁽⁴⁾ HL L 345., 2006.12.8., 1. o.

⁽⁵⁾ HL L 181., 2003.7.19., 34. o.

⁽⁶⁾ A 13224. sz. elnöki rendeletet Bush elnök adta ki 2001. szeptember 23-án a nemzetközi rendkívüli állapotról szóló törvénynek megfelelően, 50 U.S.C. §§ 1701-1706. Az elnök rendelettel a pénzügyminiszterre ruházta hatásköreit. A Pénzügyminisztérium a 13224. sz. elnöki rendeletnek és végrehajtási rendelkezéseinek megfelelően kiadta a SWIFT-re vonatkozó adatbekérést.

2009. szeptember 17., csütörtök

- tekintettel az Egyesült Államok Pénzügyminisztériuma által létrehozott, a SWIFT-adatokhoz való hozzáférésre vonatkozó feltételekre (a meghatározás szerint az Egyesült Államok „tényvázlatai”⁽¹⁾) és figyelembe véve a Bizottság által a „prominens személyen” keresztül megszerzett információt az Egyesült Államok hatóságainak a fent említett tényvázlatoknak való megfeleléséről,
 - tekintettel korábbi állásfoglalásaira, amelyekben felkéri a SWIFT-et, hogy szigorúan feleljen meg az EU jogi keretének, amikor európai pénzügyi tranzakciókra az EU területén kerül sor⁽²⁾,
 - tekintettel a Tanács elnökségének tárgyalási irányelveire és a tervezett nemzetközi megállapodásra az EU és az Egyesült Államok között a SWIFT-adatok átadásáról, amelyet „EU korlátozott terjesztésűnek” minősítettek,
 - tekintettel az európai adatvédelmi biztos 2009. július 3 -i véleményére, amelyet „EU korlátozott terjesztésűnek” minősítettek,
 - tekintettel eljárási szabályzata 110. cikkének (2) bekezdésére,
- A. mivel a SWIFT 2007 októberében bejelentette, hogy 2009 végétől kezdve a fizetési üzenetek új szerkezetben kerülnek kiküldésre,
- B. mivel e szerkezeti változás azzal járhat, hogy a SWIFT által az USA pénzügyminisztériuma által indított, a terrorizmus finanszírozásának felderítésére irányuló programnak (TFTP) átadott pénzügyi adatok nagy része többé nem lenne elérhető a TFTP számára,
- C. mivel a Tanács 2009. július 27-én egyhangúlag elfogadta azokat az irányelveket, amelyek alapján az Elnökség a Bizottság támogatásával tárgyalásokat folytathat az Egyesült Államokkal egy az Európai Unióról szóló szerződés 24. és 38. cikkén alapuló nemzetközi megállapodás aláírása érdekében a SWIFT adatainak a TFTP számára történő átadásának folytatásáról,
- D. mivel a tárgyalási irányelveket, valamint a Tanács jogi szolgálatának a jogalap kiválasztásáról szóló véleményét nem hozták nyilvánosságra, mivel azok „EU korlátozott terjesztésű” minősítést kaptak,
- E. mivel a nemzetközi megállapodás rendelkezni fog annak ideiglenes és azonnali alkalmazásáról az aláírás időpontjától kezdve a megállapodás hatálybalépéséig,
- F. mivel az EU maga nem rendelkezik a terrorizmus finanszírozásának felderítésére irányuló programmal,
- G. mivel a SWIFT által kezelt adatokhoz való hozzáférés esetleg nemcsak az illegális tevékenységekhez kapcsolódó átutalások felderítését tenné lehetővé, hanem az érintett egyének és országok gazdasági tevékenységeivel kapcsolatos információkat is felfedne, ezáltal visszaélésre adna alkalmat széles körű gazdasági és ipari kémkedés formájában,
- H. mivel a SWIFT egyetértési nyilatkozatot írt alá az Egyesült Államok Pénzügyminisztériumával, amely az átadott adatok és az adatkeresés körét konkrét terrorellenes ügyekre szűkítette, valamint független felügyelet és könyvvizsgálat alá rendelte az adatátadást és adatkeresést, beleértve a valós idejű megfigyelést is,
- I. mivel az EUUSA megállapodást attól kell függővé tenni, hogy fenntartják-e az egyetértési nyilatkozatban és az USA Pénzügyminisztériumának tényvázlataiban foglalt védelmet, mint például a SWIFT amerikai operatív központjából az USA Pénzügyminisztériuma által bekért adatok esetében,

(1) Az EU-ból származó személyes adatoknak az Egyesült Államok Pénzügyminisztériuma általi, terrorizmusellenes célokat szolgáló feldolgozása — „SWIFT” (HL C 166., 2007.7.20., 18. o.)

(2) 2007. február 14 -i állásfoglalás a SWIFT-ről, a légiutasok adatairól (PNR) szóló megállapodásról, és az ezekkel kapcsolatos transzatlanti párbeszédéről (HL C 287. E, 2007.11.29., 349.o.); 2006. július 6 -i állásfoglalás a SWIFT-rendszerből származó banki átutalásokkal kapcsolatos adatoknak az Egyesült Államok titkosszolgálati által történt megszerzéséről (HL C 303. E, 2006.12.13., 843. o.).

2009. szeptember 17., csütörtök

1. emlékeztet arra, hogy eltökélt szándéka a terrorizmus elleni küzdelem folytatása, és hogy szilárdan hiszi, szükség van a biztonsági intézkedések és a polgári és alapvető szabadságjogok védelme közötti helyes egyensúly megteremtésére, a magánélet és az adatvédelem legteljesebb tiszteletben tartása mellett; megerősíti, hogy a szükségesség és az arányosság elvei kulcsfontosságúak, és nélkülük a terrorizmus elleni küzdelem soha nem lesz eredményes;
2. hangsúlyozza, hogy az Európai Unió a jogállamiság elvén alapul, és hogy az európai polgárok személyes adatainak harmadik országok számára biztonsági okból történő átadása során tiszteletben kell tartani az eljárási garanciákat és védelmi jogokat, valamint meg kell felelni a nemzeti és európai szintű adatvédelmi jogszabályoknak ⁽¹⁾;
3. emlékezteti a Tanácsot és a Bizottságot, hogy a 2010. január 1-jén hatályba lépő, a jogsegélyről szóló EUUSA megállapodás biztosította transzatlanti keretben a 4. cikk kérésre, a nemzeti hatóságok közreműködésével lehetővé teszi a hozzáférést bizonyos célzott pénzügyi adatokhoz, és ez szilárdabb jogalapot biztosítana a SWIFT adatainak átadásához, mint a javasolt ideiglenes megállapodás, továbbá felszólítja a Tanácsot és a Bizottságot, hogy adjanak magyarázatot meg az ideiglenes megállapodás szükségességére;
4. üdvözli a SWIFT 2007. júniusi döntését, amellyel két európai operatív központba helyezte át az EU-n belüli pénzügyi átutalásokkal kapcsolatos adatok feldolgozását; felhívja a Tanács figyelmét arra, hogy ezt a döntést a belga adatvédelmi hivatallal egyetértésben, az EU 29. cikk szerinti munkacsoportjának kérésére, és az Európai Parlament álláspontjával összhangban hozták meg;
5. megjegyzi, hogy a Tanács csak mintegy két évvel azután fogadta el a tárgyalási irányelveket, hogy a SWIFT bejelentette az adattovábbítással kapcsolatos változásokat;
6. aggodalmát fejezi ki amiatt, hogy az intézmények jogi szolgálatai eltérő véleményen vannak a javasolt megállapodás számára kiválasztott jogalappal kapcsolatban, és utal arra, hogy a Tanács jogi szolgálata szerint a kérdés a közösségi hatáskörbe tartozik;
7. úgy véli, hogy amennyiben mindenképpen szükség van egy nemzetközi megállapodásra, akkor annak legalább az alábbiakat biztosítania kell:
 - a) az adatokat a terrorizmus elleni küzdelemről szóló, 2002. június 13-i 2002/475/JHA tanácsi kerethatározat ⁽²⁾ 1. cikke értelmében csak a terrorizmus elleni küzdelem érdekében adják át és dolgozzák fel, és kizárólag az EU által is terroristaként elismert egyének és szervezetek vonatkozásában;
 - b) az ilyen adatok (csak egy átadási rendszeren keresztül történő) átadásával, tárolásával és felhasználásával kapcsolatos kezelése arányos az adatok átadásának és későbbi feldolgozásának céljával;
 - c) az átadási kérelmek specifikus, célzott eseteken alapulnak, időben korlátozottak és bírói engedélyhez kötöttek, valamint minden további feldolgozás azokra az adatokra korlátozódik, amelyek az Egyesült Államokban vizsgálat alatt álló személyekkel vagy szervezetekkel kapcsolatosak; az ilyen kapcsolattal nem rendelkező adatokat törlik;
 - d) az EU polgárainak és vállalatának ugyanolyan védelmi jogokat és eljárási garanciákat biztosítanak, valamint az igazságszolgáltatáshoz való hozzáférés ugyanolyan jogát, mint amelyek az EU-ban léteznek, valamint az adatátadásra vonatkozó kérelmek jogszerűségét és arányosságát bírói felülvizsgálat alá lehet vonni az Egyesült Államokban;
 - e) az átadott adatokra ugyanazon jogorvoslati mechanizmusok vonatkoznak, mint az EU-ban maradó adatok esetében, beleértve a személyes adatok jogellenes feldolgozásának esetén fizetendő kártérítést is;

⁽¹⁾ Nevezetesen az Emberi Jogok Európai Egyezménye, különösen annak 5. 6., 7. és 8. cikke, az Alapjogi Charta, különösen annak 7., 8., 47., 48., és 49. cikke, az Európa Tanácsnak az egyének személyes adatainak gépi feldolgozása során való védelméről szóló 108. egyezménye, a 95/46/EK irányelv és a 45/2001/EK rendelet.

⁽²⁾ HL L 164., 2002.6.22., 3. o.

2009. szeptember 17., csütörtök

- f) a megállapodás tiltja, hogy a SWIFT adatait az Egyesült Államok hatóságai a terrorizmus finanszírozásához kötődő célokra kívül más célokra is felhasználják, továbbá tiltja az adatok átadását a terrorizmus finanszírozása elleni küzdelemmel foglalkozó közjogi hatóságokon kívüli harmadik felek részére;
- g) szigorúan betartják a kölcsönösségi mechanizmust, amelynek értelmében az illetékes amerikai hatóságoknak kérésre át kell adniuk a fizetési üzenetekben szereplő adatokat az illetékes EU-hatóságoknak;
- h) a megállapodás kifejezetten egy megszüntetési záradék révén határozott, 12 hónapnál nem hosszabb időszakra szóljon, és ne érintse a Lisszaboni Szerződés értelmében e téren egy esetleges új megállapodás megkötésekor követendő eljárást;
- i) az ideiglenes megállapodás rendelkezzen egyértelműen arról, hogy az Egyesült Államok hatóságait azonnal értesíteni kell a Lisszaboni Szerződés életbe lépéséről, és arról, hogy az új uniós jogi keret alapján esetleg új megállapodásról kell tárgyalni, az Európai Parlament és a nemzeti parlamentek teljes bevonásával;
8. felszólítja a Tanácsot és a Bizottságot, hogy tisztázzák az Egyesült államok Pénzügyminisztériumától érkező kérések fogadásával megbízott „közjogi hatóság” pontos szerepét, különösen figyelembe véve az e „hatóságra” ruházott hatáskörök természetét és ezen jogkörök érvényesítésének módját;
9. kéri, hogy a Tanács és a Bizottság erősítse meg, hogy az adatsomagok és nagyobb adatállományok, mint például az egységes európai fizetési térséggel kapcsolatos tranzakciókra vonatkozó adatsomagok és adatállományok, nem tartoznak majd az Egyesült Államok pénzügyminisztériuma által kérhető és a számára átadható adatok közé;
10. hangsúlyozza, hogy a SWIFT kulcsfontosságú infrastruktúra Európa fizetési rendszereinek és érték-papírpiacainak rugalmasságának biztosításában, és nem szabad azt tisztességtelen módon hátrányba hozni a fizetési üzenetek terén versengő szolgáltatókkal szemben;
11. hangsúlyozza a jogbiztonság és a mentesség fontosságát a javasolt EU-USA megállapodáshoz hasonló rendelkezések keretében történő adatátadás által érintett állampolgárok és magánszervezetek számára;
12. megjegyzi, hogy hasznos lenne, ha a Bizottság értékelné a terrorizmus finanszírozásának felderítésére irányuló európai program létrehozásának szükségességét;
13. kéri, hogy a Bizottság és az Elnökség biztosítsa, hogy az Európai Parlament és valamennyi nemzeti parlament kapjon teljes körű hozzáférést a tárgyalásokkal kapcsolatos dokumentumokhoz és irányelvekhez;
14. utasítja elnökét, hogy továbbítsa ezt az állásfoglalást a Tanácsnak, a Bizottságnak, az Európai Központi Banknak, a tagállamok és tagjelölt országok kormányainak és parlamentjeinek, az Amerikai Egyesült Államok kormányának, valamint a Kongresszus két házának.